

Høringsuttalelse NOU 2021:11 Selvstyrt er velstyrt

Funksjonshemmedes interesseorganisasjoner står samlet og vi viser til høringsnotat fra Helse- og omsorgsdepartementet, 04.03.2022, med forslag til forbedringer av dagens BPA-ordning. Det forutsettes at BPA skal bli et likestillingsverktøy.

Vi erfarer at dagens ordning ikke praktiseres etter intensjonen og at det er svært store forskjeller mellom kommunene. Dette betyr at muligheten for likestilling er avhengig av ditt postnummer.

Funksjonshemmedes interesseorganisasjoner vil levere egne hørings svar, men vil samlet understreke behovet for omfattende grep for at BPA skal bli et reelt likestillingsverktøy og at ordningen skal praktiseres likt over hele landet. Dette vil ikke skje så lenge ordningen ligger i helselovgivningen hvor hver enkelt kommune må forholde seg til egne budsjetter og har sitt tolkningsrom på hva som er likestilling nok. Vi vil understreke at et flertall på 7 i utvalget anbefaler at ordningen overføres til staten, og vi ber om at dette utredes. Vi støtter i all hovedsak dissensen i kapittel 27 og ber om at denne legges til grunn for det videre arbeidet.

BPA bygger på forutsetningen om at man selv bestemmer

- Hvem som skal være assistent
- Hva assistenten skal gjøre
- Hvor assistenten skal jobbe
- Når assistenten skal jobbe

Våre felles råd til myndighetene er:

- BPA-ordningen må bygge på kravene i FN-konvensjonen for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)
 - BPA flyttes fra helse- og omsorgstjenesteloven
 - BPA skal også hjemles i likestillings- og diskrimineringsloven
 - BPA skal være uavhengig av type funksjonsnedsettelse, og kan tildeles alle som har behov for personlig assistanse, enten man er barn med foresatte som leder, leder selv eller sammen med noen
 - BPA skal være en egen tjeneste

- BPA må samordnes slik at BPA fungerer som en helhetlig ordning og ubestridt rettighet også for personer som
 - har vedtak om tvang og makt og som forebyggende tiltak mot tvang og makt
 - har behov for helsetjenester som krever fagprofesjoner.

- Saksbehandlere skal ha kompetanse i likestillingsperspektivene.

- Barns selvstendige rett til BPA må bli helt tydelig
 - Barn har også rett til likestilling og en del av det er retten til å bli selvstendige fra foreldre i samme tempo som andre
 - BPA til familier med barn med assistansebehov må vurderes ut fra familiesituasjon som helhet
 - BPA må kunne gis på bakgrunn av barnets assistansebehov
 - BPA må kunne gis som avlastningstiltak

- BPA-ordningen må sikre retten til fritt valg av BPA-aktør tilpasset egne behov
 - Det skal etableres et Nasjonalt Kompetansesenter
 - BPA skal kunne benyttes i og utenfor egen kommune

- BPA må samordnes og gjelde på alle områder i livet
 - Arbeid (herunder også VTA, dagsenter, ved arbeidsmarkedstiltak)
 - BPA må samordnes med funksjonsassistanse
 - Skole/utdanning (skille mellom BPA og spesialpedagogisk-kompetanse)
 - Ferie og fritid

- Retten til BPA må ikke avgrenses på bakgrunn av alder og timebehov
 - Ingen nedre eller øvre aldersgrense
 - Ingen nedre eller øvre timegrense

- Finansiering
 - Staten må sikre forutsigbar finansiering av ordningen
 - Ingen egenandel på BPA eller praktisk bistand
 - Folkeregistrert adresse må erstatte prinsippet om oppholdskommune.

- Assistentene
 - Ansatte i BPA-ordningen må ha gode og ryddige arbeidsforhold
 - Assistentene må fortsatt ha status som samfunnskritisk personell.

- Nytt lovverk må ha tydelig krav til at det skal innvilges BPA til personlig assistanse som er nødvendig for å kunne leve og delta i samfunnet med samme valgmuligheter som andre.

Tove Linnea Brandvik, Leder
Norges Handikapforbund

Ingrid Thunem, Styreleder
Unge Funksjonshemmede

Janne Skei, Daglig leder
SAFO

Tor Arne Høidal, Styremedlem
Foreningen JAG

Marianne Knudsen, Leder
Norges Handikapforbunds Ungdom

Hjørdis Karin Dahle, Leder
Landsforeningen for Nakkeskadde

Mette Ellingsdalen, Leder
Landsforeningen We Shall Overcome

Kari Anne Pedersen, Styreleder
Voksne med medfødt hjertefeil

Franck Tore Larsen, Leder
Landsforeningen For Amputerte

Ingeborg Dahl-Hilstad, Generalsekretær
Personskadeforbundet LTN

Hjørdis Annette B. Drangsholt, Styreleder
Autismeforeningen i Norge

Anne-Karin Kolstad, Generalsekretær
HivNorge

Eva Buschmann, Leder
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon

Terje André Olsen, Forbundsleder
Norges Blindeforbund

Tom Tvedt, Forbundsleder
Norsk Forbund for Utviklingshemmede

Vibeke Marøy Melstrøm, Generalsekretær
Uloba Independent living Norge SA.

Olav Osland, Generalsekretær
Norges ME-forening

Rolf J. Ledal, Generalsekretær
Hjernesvulstforeningen

Roger Amundsen, Leder
Landsforeningen for Slagrammede

Patricia Melsom, Leder
Foreningen for Muskelsyke

Marit Berg Eldegard, Leder
Landsforeningen for Polioskadde

Lene Fjærli, Leder
Landsforeningen kvinnelig bekkenleddhelse

Annette Jensen, Leder
Handikappede Barns Foreldreforening

Kjetil Bragstad, Leder
Momentum

Knut Vedal, Nestleder
Norsk Immunsviktforening

Normann Støylen, Styreleder
Ryggforeningen i Norge

Geir Jensen, Leder
Foreningen Norges døvblinde

Pål Stensaas, Styreleder
Søvnforeningen

Jan Erik Tandberg, Leder
Arbeidsmiljøskaddes Landsforening

Anders Nupen Hansen, Leder
Landsforeningen for Ryggmargsskadde

Bente Greaker, Styreleder
Foreningen for Fragilt X-Syndrom

Inger-Margrethe Stavdal Paulsen, Leder
Norsk Forening for Osteogenesis Imperfecta

Elisabeth Wiken Thomassen, Forbundsleder
Norges Fibromyalgi Forbund

Malin Fredrikke Pedersen, Styreleder
Foreningen for muskelsykes ungdom

Eva Buschmann, Generalsekretær
CP-foreningen